

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра економічної безпеки та фінансових розслідувань

Назва навчальної дисципліни	Концептуальні проблеми фінансового права України (Conceptual problems of financial law of Ukraine)
Науково-педагогічні працівники	професор кафедри Андрущенко Ігор Григорович
Профайл викладачів	Андрущенко Ігор Григорович Посада: професор кафедри Науковий ступінь: кандидат юридичних наук Вчене звання: доцент Тел.: 0935467793 E-mail: A_I_N@i.ua Робоче місце: 713 https://scholar.google.com.ua/citations?user=RwChJ18AAAAJ&hl=uk ORCID: https://orcid.org/0000-0002-2988-7579
Контактний тел.	0935467793
E-mail:	kafedrafv@ukr.net
Сторінка навчальної дисципліни на офіційному вебпорталі НАВС	https://dn.naiau.kiev.ua/course/view.php?id=2559
Консультації	Очні консультації: щосередини з 14.30 до 16.30 відповідно до графіка чергування викладача. On-line – консультації: електронна пошта, ZOOM (додатково, за графіком консультацій дистанційно).

1. Коротка анотація до навчальної дисципліни «Концептуальні проблеми фінансового права України» розкриває сутність фінансів та фінансової системи, визначає проблеми організаційного, правового та фінансового характеру, які стосуються мобілізації, розподілу та використання централізованих і децентралізованих фондів коштів з метою реалізації завдань та функцій держави.

Метою навчальної дисципліни є: здобуття знань для розмежування суспільних відносин в сфері публічних фінансів за інститутами фінансового права, визначення особливостей їх правового регулювання, отримання вмінь по кваліфікації видів порушень фінансового законодавства, з'ясування окремих видів юридичної відповідальності, що настає за вчинення правопорушень у даній сфері праввідносин, визначення суб'єктів, види та порядку здійснення фінансового контролю.

Структура навчальної дисципліни складається з п'яти розділів:

1. Актуальні питання теорії фінансового права;
2. Публічні фінанси та публічна фінансова діяльність;
3. Актуальні питання реалізації фінансового контролю;

4. Актуальні питання бюджетного процесу в Україні;

5. Трансформація та подальший розвиток податково-правових норм та відносин в Україні.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни: засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних та практичних знань у сфері фінансового права, в прищеплені навичок аналізу джерел та використанні принципів і норм у практичній діяльності юристів-правознавців, для розбудови сучасної правової держави, проведення фінансової децентралізації, здійснення ефективної фінансово-правової політики, розбудови поліцейської діяльності.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

– поглиблене дослідження проблем та засвоєння принципів і правил, пов'язаних з теорією фінансового права, вивчення та аналіз нормативно-правових актів (законодавчої бази);

– набуття навичок розмежовувати суспільні відносини в сфері публічних фінансів за інститутами фінансового права;

– вивчення сутності та тенденцій правового регулювання фінансових відносин;

– з'ясування особливостей окремих видів порушень фінансового законодавства;

– дослідження видів юридичної відповідальності, що настає за вчинення кримінальних правопорушень у цій сфері суспільних відносин;

– напрацювання та реалізації ефективних заходів реалізації фінансового контролю;

– стимулювання творчого підходу та поглибленого розуміння здобувачами наукового ступеня доктора філософії сутності державно-правових явищ, з урахуванням попереднього вивчення економічних, фундаментальних та галузевих юридичних дисциплін.

3.Формат навчальної дисципліни. Формат проведення навчальної дисципліни - змішаний (blended) – навчальні заняття будуть проводитись як аудиторно, так і в дистанційній формі з використанням платформи Zoom, Moodle, Viber тощо.

4. Результати навчання:

Дисципліна спрямована на здобуття наступних компетентностей:

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері руху фінансів та функціонування фінансової системи, а також виявлення проблемних питань у фінансовій діяльності держави.

Загальні компетентності

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.
6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

1. Здатність мати спеціальні знання та навички якісного юридичного забезпечення у фінансовій сфері.
2. Здатність попереджувати порушення норм фінансового законодавства та брати активну участь у ствердженні конституційних принципів законності та верховенства права.
3. Здатність проводити аналіз системи руху фінансових ресурсів, а також визначати їх суспільну небезпеку.
4. Здатність оцінювати змістовну характеристику суспільно небезпечного діяння, характеристику суспільно небезпечних наслідків, специфіку причинного зв'язку.
5. Здатність визначати актуальні практичні проблеми фінансового права.
6. Здатність застосовувати процедури і механізми здійснення фінансової діяльності.
7. Здатність розвивати та юридично обґрунтовувати принципи, категорії, поняття, інститути і норми фінансового права.
8. Здатність формувати уявлення про сутність правового статусу осіб, що беруть участь у фінансовій діяльності;
9. Здатність використовувати отримані знання та навички для якісного юридичного забезпечення вчиненню фінансових правопорушень.

Додатково для освітньо-наукової програми:

10. Здатність застосовувати сучасні методології науково-правових досліджень та застосовувати спеціальні методи досліджень у певних галузях юридичної науки.
11. Здатність аналізувати та інтерпретувати результати наукових досліджень, враховуючи використання міждисциплінарних та порівняльно-правових підходів.
12. Здатність використовувати наукові теорії та концепції, а також набуті практичні знання при проведенні наукових досліджень.
13. Здатність брати продуктивну участь у науковому співробітництві як на національному, так і міжнародному рівнях.

5. Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
семінарські заняття / практичні	16/4
самостійна робота	60

6. Ознаки навчальної дисципліни:

Рік викладання	семестр	спеціальність	рік навчання здобувачів наукового ступеня	Нормативний / вибірковий
2020	3	право	2	вибірковий (В)

7. Пререквізити: попередньо прослухані навчальні дисципліни: актуальні проблеми цивільного права, актуальні проблеми адміністративного права.

8. Технічне та програмне забезпечення/обладнання обладнані апаратним та спеціальним програмним забезпеченням комп'ютерні класи.

9. Політики курсу: здобувач наукового ступеня має погодитися на дотримання принципів академічної доброчесності: складати тематичні та підсумкові тести самостійно без допомоги сторонніх осіб, надавати для оцінювання лише самостійно виконаної роботи, не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити власні результати чи погіршити/покращити результати інших здобувачів; не поширювати відповіді на тематичні та підсумкові тести з дисципліни.

10. Схема навчальної дисципліни «Концептуальні проблеми фінансового права України»

Тема заняття, кількість годин план заняття, тези	Вид навчального заняття	Необхідне обладнання	Ресурси в Інтернеті, література	Права та обов'язки здобувачів під час проведення навчального заняття	Перелік необхідних завдань, які мають виконати здобувачі на занятті	Бал (оцінки)	Примітки
<p>Тема 1. Актуальні питання теорії фінансового права (2 год.)</p> <p>План заняття</p> <p>1.Поняття і функції фінансів. Поняття фінансової діяльності держави. Фінансова система України.</p> <p>2.Поняття фінансового права, його місце в національній системі права та взаємозв'язок з іншими галузями права.</p> <p>3.Система та джерела фінансового права. Методи фінансового права.</p> <p>Тези</p> <p>Поняття фінансів. Роль та значення фінансів. Функції фінансів. Поняття фінансового права, його місце в національній системі права та взаємозв'язок з іншими галузями права. Система та джерела фінансового права. Фінансово-правові</p>	лекція	Ноутбук проєктор	https://dn.naia.u.kiev.ua/course/view.php?id=1258	Задавати запитання за тематикою лекції, відповідати на поставлені завдання	Вести конспект лекцій		

норми, їх види, особливості та зміст. Фінансово-правові відносини, їх суб'єкти, об'єкт, зміст і особливості. Методи фінансового права. Основний метод фінансово-правового регулювання.							
4 год. Навчальні питання 1.Предмет та метод Фінансового права. 2.Сутність та визначення поняття фінанси. 3.Поняття фінансового права та його система. Доповіді на задані теми	семінар	-	https://dn.naia.u.kiev.ua/course/view.php?id=1258 Література за переліком до плану семінару	Надати відповіді на навчальні питання, висловлювати власну точку зору в обговорюванні питань проблемного характеру Виступити з доповіддю за темою семінару, взяти участь в обговоренні доповіді	Бути готовим до відповіді на навчальні питання. Підготуватися для обговорення питань проблемного характеру Підготувати доповідь на надану тему, взяти участь в обговоренні доповіді	5	-
(10 год.) Питання для опрацювання 1.Поняття фінансів та їх характеристика. 2.Роль, значення та функції фінансів. 3.Поняття фінансового права, його місце в національній системі права та взаємозв'язок з іншими галузями права. 4.Система та джерела фінансового права. 5.Фінансово-правові норми, їх види, особливості та зміст. 6.Фінансово-правові відносини, їх суб'єкти, об'єкт, зміст і особливості. 7.Методи фінансового права. 8.Основний метод фінансово-правового регулювання.	самостійна робота	-	https://dn.naia.u.kiev.ua/course/view.php?id=1258 Література за переліком до теми	Ознайомитися з наданими питаннями теми	Підготувати та опрацювати питання Підготуватися до тематичного тестування	-	-
Тема 2. Публічні фінанси та публічна фінансова діяльність (2 год.) План заняття 1.Публічна фінансова система та її структура. 2.Публічна фінансова діяльність: поняття і форми. 3.Принципи та методи публічної фінансової діяльності. 4.Органи фінансової діяльності. Тези Фінанси як економічна ті юридична категорії; функції фінансів; централізовані та децентралізовані фінанси; публічні та приватні фінанси; поняття фінансової діяльності держави; зміст, методи та форми	лекція	Ноутбук проєктор		Задавати запитання за тематикою лекції, відповідати на поставлені завдання	Вести конспект лекцій	-	-

здійснення фінансової діяльності держави; державні органи, які керують фінансовою діяльністю; правові форми фінансової діяльності; публічна фінансова діяльність: зміст, принципи та правові форми; повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері фінансової діяльності; методи та правові форми публічної фінансової діяльності.							
(2 год.) Навчальні питання 1. Призначення та функції фінансів. 2. Приватні та публічні (державні) фінанси. 3. Поняття та зміст фінансової діяльності держави. Доповіді на задані теми	семінар	-	https://dn.naia.u.kiev.ua/course/view.php?id=1258 Література за переліком до семінару	Надати відповіді на навчальні питання, висловлювати власну точку зору в обговорюванні питань семінару Виступити з доповіддю за темою семінару, взяти участь в обговоренні доповіді	Бути готовим до відповіді на навчальні питання Підготувати доповідь на надану тему, взяти участь в обговоренні доповіді	5	
(12 год.) Питання для опрацювання 1. Поняття фінансової діяльності держави. 2. Зміст, методи та форми здійснення фінансової діяльності держави. 3. Державні органи, які керують фінансовою діяльністю. 4. Правові форми фінансової діяльності. 5. Публічна фінансова діяльність: зміст, принципи та правові форми; 6. Повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері фінансової діяльності. 7. Методи та правові форми публічної фінансової діяльності.	самостійна робота	-	https://dn.naia.u.kiev.ua/course/view.php?id=1258 Література за переліком до теми	Ознайомитися з наданими питаннями теми	Підготувати та опрацювати питання Підготуватися до тематичного тестування	-	-
Тема 3. Актуальні питання реалізації фінансового контролю (2 год.) План заняття 1. Поняття і види фінансового контролю. 2. Методи фінансового контролю. 3. Організація і органи фінансового контролю. 4. Аудиторський фінансовий контроль, його сутність та значення. Тези Суть і значення фінансового контролю. Види та методи фінансового контролю. Організація та органи проведення фінансового	лекція	Ноутбук проектор		Задавати запитання за тематикою лекції, відповідати на поставлені завдання	Вести конспект лекцій	-	-

<p>контролю. Організаційно-правовий механізм і призначення фінансового контролю. Організація і органи фінансового контролю. Організаційно-правові форми державного фінансового контролю. Фінансовий контроль представницьких органів державної влади. Ретроспектива появи Рахункових палат у світі, зарубіжний досвід їх діяльності. Правовий статус та компетенція Рахункової палати України. Фінансовий контроль державних органів виконавчої влади. Контрольні повноваження Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України, Державної казначейської служби України, Державної фіскальної служби України. Аудиторський фінансовий контроль, його сутність, значення.</p>							
<p>(2 год.) Питання для обговорення 1. Сутність та характеристика фінансового контролю. 2. Фінансовий контроль, як засіб забезпечення законності та фінансової дисципліни. 3. Завдання, об'єкти та суб'єкти фінансового контролю. Доповіді на задані теми</p>	семінар	-	<p>https://dn.naia.u.kiev.ua/course/view.php?id=1258 Література за переліком до семінару</p>	Надати відповіді на навчальні питання, висловлювати власну точку зору в обговорюванні питань семінару Виступити з доповіддю за темою семінару, взяти участь в обговоренні доповіді	Бути готовим до відповіді на навчальні питання Підготувати доповідь на надану тему, взяти участь в обговоренні доповіді	5	-
<p>(2 год.) Навчальні питання 1. Система органів державного фінансового контролю. 2. Особливості фінансового контролю органів місцевого самоврядування. 3. Аудит – як незалежна форма контролю фінансово-господарської діяльності. Вирішення практичних завдань</p>	практичне заняття	-	<p>https://dn.naia.u.kiev.ua/course/view.php?id=1258 Література за переліком до практичного заняття</p>	Надати відповіді на навчальні питання. Взяти участь у вирішенні практичних завдань, в обговоренні результатів та шляху вирішення	Бути готовим до відповіді на навчальні питання Бути готовим до відповіді щодо шляхів вирішення практичного завдання та до коментарів щодо отриманих результатів	5	-
<p>(12 год.) Питання для опрацювання 1. Організація та органи проведення фінансового контролю. 2. Організаційно-правовий механізм і</p>	самостійна робота	-	<p>https://dn.naia.u.kiev.ua/course/view.php?id=1258 Література за</p>	Ознайомитися з наданими питаннями теми	Підготувати та опрацювати питання Підготува-	-	-

<p>призначення фінансового контролю. 3. Організація і органи фінансового контролю. 4. Організаційно-правові форми державного фінансового контролю. 5. Фінансовий контроль представницьких органів державної влади. 6. Ретроспектива появи Рахункових палат у світі, зарубіжний досвід їх діяльності.</p>			переліком до теми		тися до тематичного тестування		
<p>Тема 4. Актуальні питання бюджетного процесу в Україні (2 год.) План 1. Поняття і сутність бюджету. 2. Види бюджетно-правових норм. Поняття, структура та особливості бюджетно-правових відносин. 3. Поняття та склад бюджетної системи України. Принципи бюджетної системи. 4. Поняття, структура та значення бюджетної класифікації. Склад доходів і видатків бюджету, їх види. Тези Поняття бюджету і його роль у виконанні функцій суверенної держави. Державний бюджет – основний фінансовий план держави. Зведений бюджет України та його значення. Структура доходної та видаткової частин Державного бюджету України. Поняття, предмет, система і джерела бюджетного права. Характеристика Бюджетного кодексу України. Види бюджетно-правових норм. Поняття, структура та особливості бюджетно-правових відносин. Поняття та характеристика бюджетної системи України. Принципи бюджетної системи. Поняття бюджетного устрою України. Склад доходів і видатків бюджету. Поняття, форми та види бюджетного фінансування. Поняття, види та граничний розмір Державного боргу. Класифікація доходів і видатків. Поняття та методи бюджетного регулювання. Порядок надання міжбюджетних трансфертів. Бюджетні повноваження України та місцевих органів самоврядування.</p>	лекція	Ноутбук проєктор	https://dn.naia.u.kiev.ua/course/view.php?id=1258	Задавати запитання за тематикою лекції, відповідати на поставлені завдання	Вести конспект лекцій	-	-
<p>(4 год.) Питання для обговорення 1. Поняття, сутність та особливості бюджетного процесу. 2. Поняття бюджетного періоду та бюджетного циклу. 3. Особливості стадій бюджетного процесу.</p>	семінар	-	https://dn.naia.u.kiev.ua/course/view.php?id=1258 Література за переліком до семінару	Надати відповіді на навчальні питання, висловлювати власну точку зору в обговорюванні питань семінару	Бути готовим до відповіді на навчальні питання Підготувати доповідь на надану	5	-

Доповіді на задані теми.				Виступити з доповіддю за темою семінару, взяти участь в обговоренні доповіді	тему, взяти участь в обговоренні доповіді		
(12 год.) Питання для опрацювання 1.Поняття, структура та особливості бюджетно-правових відносин. 2.Поняття та характеристика бюджетної системи України. 3.Принципи бюджетної системи. Поняття бюджетного устрою України. 4.Склад та класифікації доходів і видатків бюджету. 5.Поняття, форми та види бюджетного фінансування. 6.Поняття, види та граничний розмір Державного боргу. 7.Поняття та методи бюджетного регулювання. Порядок надання міжбюджетних трансфертів. 8.Бюджетні повноваження України та місцевих органів самоврядування.	Самостійна робота	-	https://dn.naia.u.kiev.ua/course/view.php?id=1258 Література за переліком до теми	Ознайомитися з наданими питаннями теми	Підготувати та опрацювати питання Підготуватися до тематичного тестування	-	-
Тема 5. Трансформація та подальший розвиток податково-правових норм та відносин в Україні (2 год.) План 1.Загальна характеристика інституту публічних доходів. 2.Поняття податку і збору. Ознаки та функції податків. 3.Елементи та види податків. 4.Податкове право та податкові правовідносини. Тези Поняття та види державних доходів. Правові основи їх встановлення та стягнення. Неподаткові доходи Державного бюджету України. Поняття та сутність податку. Ознаки податку. Функції і принципи податку. Елементи податку як юридичної категорії. Класифікація податків. Загальнодержавні та місцеві податки і збори. Прямі і непрямі податки. Податкові пільги. Поняття і принципи податкового права. Джерела податкового права. Податкові норми, їх види. Податкові правовідносини, їх поняття і зміст. Поняття податкової системи та принципи її побудови. Критерії, які характеризують податкову систему. Правовий статус і компетенція Державної фіскальної служби в Україні. Юридична відповідальність за порушення податкового законодавства України. Поняття, значення і види фінансових	лекція	Ноутбук проєктор	https://dn.naia.u.kiev.ua/course/view.php?id=1258	Задавати запитання за тематикою лекції, відповідати на поставлені завдання	Вести конспект лекцій	-	-

санкцій. (4 год.) Питання для обговорення 1. Поняття та сутність публічних доходів. 2. Поняття та види податкових правовідносин та податкових норм. 3. Суб'єкт податку та об'єкт оподаткування. Доповіді на задані теми	семінар	-	https://dn.naia.u.kiev.ua/course/view.php?id=1258 Література за переліком до семінару	Надати відповіді на навчальні питання, висловлювати власну точку зору в обговорюванні питань семінару Виступити з доповіддю за темою семінару, взяти участь в обговоренні доповіді	Бути готовим до відповіді на навчальні питання Підготувати доповідь на надану тему, взяти участь в обговоренні доповіді	5	-
(2 год.) Навчальні питання 1. Правові засади справлення непрямих податків. 2. Спрощена система оподаткування. 3. Неподаткові доходи в системі публічних доходів. Вирішення практичних завдань	практичне заняття	-	https://dn.naia.u.kiev.ua/course/view.php?id=1258 Література за переліком до практичного заняття	Надати відповіді на навчальні питання. Взяти участь у вирішенні практичних завдань, в обговоренні результатів та шляху вирішення	Бути готовим до відповіді на навчальні питання Бути готовим до відповіді щодо шляхів вирішення практичного завдання та до коментарів щодо отриманих результатів	5	-
(14 год.) Питання для опрацювання 1. Поняття податків та їх функції. 2. Податкова система України. 3. Порядок встановлення податків. 4. Податкові правовідносини та їх особливості 5. Права і обов'язки платників податків. 6. Повноваження податкових органів. 7. Непрямі податки з юридичних осіб. 8. Місцеві податки і збори: загальна характеристика, порядок встановлення, справляння, пільги. 9. Повноваження органів місцевого самоврядування в галузі місцевих податків.	самостійна робота	-	https://dn.naia.u.kiev.ua/course/view.php?id=1258 Література за переліком до теми	Ознайомитися з наданими питаннями теми	Підготувати та опрацювати питання Підготуватися до тематичного тестування	-	-

11. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	участь в роботі впродовж семестру/залік - 60/40
--	--

Вимоги до письмової роботи (за умови наявності)	(не передбачено)
Семінарські заняття	На семінарах здобувачі готують декілька доповідей за заздалегідь заданою тематикою, інші здобувачі беруть участь в обговоренні доповідей та оцінюванні їх змістовності, повноти та відповідності темі
Умови допуску до підсумкового контролю	Отримання позитивних оцінок не менше ніж на 2/3 семінарських та практичних занять